

ประกาศกรมปศุสัตว์
เรื่อง นโยบายการใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ที่ยอมรับได้
(Acceptable Use Policy) ของกรมปศุสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๙

๑) บทนำ

เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์กรตั้งแต่การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก การคาดการณ์แนวโน้ม การช่วยตัดสินใจในกระบวนการทางธุรกิจ ไปจนถึงการสร้างสรรคเนื้อหาใหม่ๆ ผ่านระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI System) อย่างไรก็ตาม การนำระบบปัญญาประดิษฐ์มาใช้งานย่อมมาพร้อมกับความเสี่ยงและข้อควรพิจารณาที่กว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงจากการตัดสินใจที่มีอคติ ความผิดพลาดของแบบจำลอง การขาดความโปร่งใสในการให้เหตุผล ความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลและโมเดล ใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ในทางที่ผิดและการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

ดังนั้น เพื่อให้การประยุกต์ใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์เป็นไปอย่างมีความรับผิดชอบและมั่นคงปลอดภัย จึงสมควรกำหนดนโยบายการใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ที่ยอมรับได้ขึ้น

อาศัยอำนาจมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ อธิบดีกรมปศุสัตว์ จึงออกประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง นโยบายการใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ที่ยอมรับได้ (Acceptable Use Policy) ของกรมปศุสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๙ ดังต่อไปนี้

๒) วัตถุประสงค์

นโยบายนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถนำเทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ไปใช้งานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม มีความรับผิดชอบ และมั่นคงปลอดภัย โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๒.๑) เพื่อให้มีแนวปฏิบัติในการใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

๒.๒) เพื่อให้การใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์สอดคล้องกับกฎหมาย ข้อบังคับ และหลักจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับบุคคล องค์กร และสังคม

๒.๓) เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์อย่างมีความรับผิดชอบและรอบคอบ

๓) ขอบเขต

นโยบายฉบับนี้ครอบคลุมการนำเทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ทุกประเภทที่กรมปศุสัตว์จัดหาหรืออนุญาตให้ใช้มาสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจของกรมปศุสัตว์ สำหรับข้าราชการ พนักงานงานราชการ ลูกจ้าง ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับจ้างของกรมปศุสัตว์ ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ใช้งาน”

๔) คำนิยาม

๔.๑) “ระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI System)” หมายถึง ระบบที่ทำงานบนเครื่องจักรซึ่งถูกออกแบบมาให้ทำงานด้วยระดับความเป็นอิสระที่แตกต่างกัน และทำการอนุมานจากข้อมูลที่ได้รับ เพื่อสร้างผลลัพธ์ เช่น การคาดการณ์เนื้อหา คำแนะนำ หรือการตัดสินใจ ที่สามารถมีอิทธิพลต่อสภาพแวดล้อมได้ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียง Generative AI, Predictive Analytics และ Computer Vision

๔.๒) “Generative AI” หมายถึง เทคโนโลยี AI ประเภทหนึ่งที่มีความสามารถในการสร้างเนื้อหาใหม่ เช่น ข้อความ รูปภาพ หรือซอร์สโค้ด ตามคำสั่ง (Prompt) ที่มนุษย์กำหนด

๔.๓) “ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลธรรมดาซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ

๔.๔) “หน่วยงาน” หมายถึง กรมปศุสัตว์และหน่วยงานในสังกัดกรมปศุสัตว์

๕) แนวทางการใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ที่ยอมรับได้

๕.๑) การใช้งานที่ยอมรับได้ ผู้ใช้งานต้องประยุกต์ใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อช่วยสนับสนุนการดำเนินงานในบริบทที่กำหนด ดังต่อไปนี้

๕.๑.๑) การวิเคราะห์ข้อมูล การคาดการณ์แนวโน้ม และการสร้างรายงาน

๕.๑.๒) การเขียนและทวนสอบชุดคำสั่งหรือโปรแกรม

๕.๑.๓) การจัดทำร่างหนังสือหรือเอกสารต่าง ๆ

๕.๑.๔) การให้คำแนะนำหรือเป็นผู้ช่วยในการแก้ปัญหาเบื้องต้น

๕.๑.๕) การสนับสนุนงานวิจัยและวิชาการ เช่น การช่วยทบทวนวรรณกรรม

๕.๑.๖) การสร้างเนื้อหาเพื่อการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

๕.๑.๗) ดำเนินงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา

๕.๒) ข้อห้ามในการใช้งาน

๕.๒.๑) ห้ามใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการตัดสินใจที่สำคัญ (High-Stakes Decisions) เช่น การอนุมัติสินเชื่อ การวินิจฉัยทางการแพทย์ หรือการพิจารณาด้านวินัย โดยปราศจากการตรวจสอบและอนุมัติโดยมนุษย์

๕.๒.๒) ห้ามป้อนข้อมูลที่ไม่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้อง หรือข้อมูลที่อาจบิดเบือนการทำงานของโมเดล (Data Poisoning) เข้าสู่ระบบปัญญาประดิษฐ์

๕.๒.๓) ห้ามใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ในทางที่ผิด (Misuse) หรือจงใจใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างการโจมตีทางไซเบอร์โดยเด็ดขาด ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงการใช้ AI เพื่อค้นหาช่องโหว่ในระบบอื่น การสร้างโค้ดสำหรับมัลแวร์ การสร้างสื่อสังเคราะห์ปลอม (Deepfake) เพื่อใช้ในการหลอกลวง หรือการเขียนข้อความฟิชซิง (Phishing) ที่มีความแม่นยำสูง

๕.๒.๔) ห้ามป้อนข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กร ข้อมูลส่วนบุคคล หรือข้อมูลอ่อนไหวเข้าสู่ระบบปัญญาประดิษฐ์ สาธารณะ หรือระบบที่องค์กรไม่ได้รับรองความปลอดภัย

๕.๒.๕) ห้ามใช้เพื่อสร้างเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย ละเมิดศีลธรรม หรืออาจสร้างความเสียหายต่อบุคคล องค์กรและสังคม

๕.๒.๖) ห้ามใช้เพื่อสร้างเนื้อหาที่ละเมิดลิขสิทธิ์หรือทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น

๕.๓) การรักษาความลับและคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๕.๓.๑) ห้ามนำข้อมูลภายในองค์กรและข้อมูลที่มีชั้นความลับ เช่น รหัสผ่าน เอกสารสัญญา ข้อมูล โครงการไปใช้งานร่วมกับเทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ที่ไม่ได้รับอนุญาต

๕.๓.๒) กรณีที่จำเป็นต้องใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ร่วมกับข้อมูลภายในหรือข้อมูลส่วนบุคคล จะต้องใช้ระบบที่หน่วยงานจัดหาหรือรับรองเท่านั้น และต้องได้รับอนุมัติจากผู้บริหารสูงสุดของกรมปศุสัตว์ ก่อนทุกครั้ง

๕.๔) การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ

๕.๔.๑) ห้ามนำข้อมูลที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของระบบ เช่น รหัสผ่าน API Key ไปใช้งานร่วมกับระบบปัญญาประดิษฐ์

๕.๔.๒) ต้องตรวจสอบซอร์สโค้ดหรือชุดคำสั่งที่สร้างโดยปัญญาประดิษฐ์ ก่อนนำมาใช้งานจริงเสมอ เพื่อหาช่องโหว่และข้อผิดพลาด

๕.๔.๓) หากพบพฤติกรรมของปัญญาประดิษฐ์ที่ผิดปกติ น่าสงสัย หรืออาจเป็นช่องโหว่ด้านความปลอดภัย ต้องแจ้งผู้บังคับบัญชาหรือฝ่ายที่รับผิดชอบทันที

๕.๕) การตรวจสอบผลลัพธ์และลดอคติ

๕.๕.๑) ผู้ใช้งานต้องตรวจสอบเนื้อหาและผลลัพธ์ที่สร้างหรือวิเคราะห์โดยปัญญาประดิษฐ์ก่อน นำไปใช้งานหรือเผยแพร่เสมอ เพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงการเกิดอคติหรือการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม

๕.๕.๒) ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหรือ ตัดสินใจเกี่ยวกับบุคคลเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิและความเสมอภาค

๖) หน้าที่และความรับผิดชอบ

๖.๑) ผู้ใช้งานมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจขั้นสุดท้ายที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูล คำแนะนำ หรือผลลัพธ์จากระบบปัญญาประดิษฐ์

๖.๒) ผู้ใช้งานต้องตรวจสอบผลลัพธ์จากปัญญาประดิษฐ์ก่อนนำไปใช้งานหรือเผยแพร่เสมอ โดยต้องพิจารณาถึงความถูกต้อง ผลกระทบทางกฎหมาย ความเท่าเทียม และความมั่นคงปลอดภัย

๖.๓) ผู้ใช้งานต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทันที หากพบว่าระบบปัญญาประดิษฐ์ทำงานผิดพลาด ให้ผลลัพธ์ที่มีอคติหรืออาจส่งผลกระทบเชิงลบ

๖.๔) การนำเนื้อหาที่ได้รับความช่วยเหลือจากปัญญาประดิษฐ์มาใช้งานต้องมีการระบุที่มาตามความเหมาะสมเพื่อความโปร่งใส

๗) การจัดฝึกอบรมให้ความรู้

หน่วยงานจะจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการใช้งานระบบปัญญาประดิษฐ์ ความเสี่ยง ข้อจำกัด และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๘) โทษของการไม่ปฏิบัติตามนโยบาย

การไม่ปฏิบัติตามนโยบายฉบับนี้ อาจมีผลเป็นความผิดและถูกดำเนินการทางวินัยตามข้อบังคับของหน่วยงาน หรือตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามแต่กรณีและความสัมพันธ์ที่ผู้ใช้งานมีต่อหน่วยงาน

๙) ตัวอย่างพฤติกรรมที่ควรทำและไม่ควรทำ

๙.๑) พฤติกรรมที่ควรทำ

- ๙.๑.๑) ตรวจสอบความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของผลลัพธ์จากปัญญาประดิษฐ์ทุกครั้ง
- ๙.๑.๒) ใช้ปัญญาประดิษฐ์เป็นเครื่องมือสนับสนุนโดยมนุษย์เป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้าย
- ๙.๑.๓) ใช้ข้อมูลที่ถูกต้องและได้รับอนุญาตป้อนเข้าสู่ระบบปัญญาประดิษฐ์
- ๙.๑.๔) อธิบายและให้เครดิตว่ามีการใช้ปัญญาประดิษฐ์ช่วยในการทำงานตามความเหมาะสม
- ๙.๑.๕) ปฏิบัติตามนโยบายและแนวทางขององค์กรอย่างเคร่งครัด

๙.๒) พฤติกรรมที่ไม่ควรทำ

- ๙.๒.๑) เชื้อผลการวิเคราะห์หรือการตัดสินใจของระบบปัญญาประดิษฐ์ทันทีโดยไม่ใช้
- ๙.๒.๒) ใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ในการตัดสินใจที่สำคัญโดยไม่มีการกำกับดูแลจากมนุษย์
- ๙.๒.๓) ป้อนข้อมูลที่เป็นความลับ ข้อมูลส่วนบุคคล หรือข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือเข้าระบบ
- ๙.๒.๔) นำผลงานจากระบบปัญญาประดิษฐ์ไปใช้โดยอ้างว่าเป็นผลงานของตนเองทั้งหมด
- ๙.๒.๕) ใช้งานระบบปัญญาประดิษฐ์ในทางที่ผิดกฎหมายหรือขัดต่อหลักธรรมาภิบาล

วิจารณ์ญาณ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

๗๐

(นายสมชวน รัตนมังคลานนท์)

อธิบดีกรมปศุสัตว์